1 IIa

6-5419.

759

Arm.	Pres.	C.	N
189	I	7	21.

Los fills de Catalunya

Acte primer

R. 313276

Ms. 212/1

Los fills de Catalunya

Sarsuela comica en tres actes y vuit cuadros original y en vers de

Juliá Carcassó

y

Francesc Clarasó.

Musica de

Barcelona 1885.

Personatjes

Irene
Rosa criada
Marieta trevalladora de fàbrica
Senyor Mariano regidor
Mister Groch (Inglés)
Enrich periodista
Peret travallador y trampé
Roch Maser
Senyor Arcis agutsil
Trevallador vell
Trevallador 1er
Trevallador 2^on
Saranista 1
id —— 2
id —— 3
id —— 4
Portadors de gegants — Trevalladors — Trevalladoras — Municipals — Serenos — Bomberos — Gremi Regidors — Gent del poble — Los de sant Miq — Musichs &c &c. — — —

L'acció en Barcelona

Epoca present.

Los fills de Catalunya

Acte primer.

Quadro primer.

Interior de casa de la Ciutat - al fondo hi hà una reixa mitx tapada ab un drap á fi de no vèurers rés desde fora, que figura haberhi la plassa de St. Jaume - A l'esquerra los gegants - Ella vestida y ell despullat - Un banch de fusté, una bestidura Sa Sa. Xicots á la reixa mirán dins -

Escena primera.

Traballadors.

Música

No hi ha sossego,
no hi ha calxassa;
tot'hom espera
l'hora ficsada.
Apa noys no fem lo gamso
que já s'acosta l moment.
tots á la feyna
no ns hi torbém.

Apa depressa
que la quitxalla
ja fa tres horas
qu'ompla la plassa

La comitiva
ja està arreglantse;
pendóns y ramos,
músichs y trampas.

Quina tabola,
quina gatzara,
tot seràn festas
tot seràn galas.

Barrets de puntas,
creus y medallas,
bandas vermellas,
guants y casacas.

No hi hà sossego,
no hi ha catxassa,
tot hom espera
l'hora ficsada.

Apa noys no fem lo gànso
que ja s'acosta l moment.

tots à la feyna.
no ns hi torbém.

Declamat.

Trab- vell- Aquest any si qu' han de fé
bonas festas.

Tra- 1.er ¿Volen di?
com l'altre.

Trab. vell- Ho faràn mes bé.

Trab 1.er (contra) ¡ bà!

Trab. vell- (cremat) ¡Gos!...

Alguns- ¿Ja hi tornem á sé?

Trab-vell- Sempre m' contradeix á mi.

Trab. 2.ont No'n feu cas, pert la xaveta.

Trab. vell- Si no ho sab perque enrahona.

Trab 1.er (á vell.) ¡Que'n tenim poca de beta!...

Trab-vell- Avuy està de brometa.

(per la gegenta) com que 's cirgola de la dona.

Trab- 1.er ¿No l sentim ab á qui n' to
qui ho ha dit?.

Trab. 2.ont Si casi plora

d'enveja, 'l gueto.

Trab-vell. ¿Qui jo?...

Trab-1er. Aprenent, porta 'l coló

(geganta) qui he de pintá la senyora.

Trab-vell. Aquesta si que lluhirá!.

Trab 2on. Ja la tens llesta?

Trab-1er. No encare;

nomes l'haig d'enferiná.

Trab-vell. ¿Es di, que la vols fé aná

á la moda?

Trab 1er. Com vain are.

(Continúan figurán parlar.)

Escena II.

Dits. Enrich.

¡Qui 'n viure, Deu meu, qui 'n viure!...

ting los peus esmicolats!..

es clá; en dias senyalats

com aquests, no es tot escriure.

Cal trascá, si vols fortunas,

dias de feyna y diumenjas...

(al públich)

y si no trascas... no menjas...
y si no menjas... dejunas.
Aixó es una gran veritat,
¿no ls sembla? Vaya si ho ès.
Jo al menos, així ho he entès
y crech que no vaig errat.
Partint d'aquesta opinió,
que abona qui menos pensa,
vaig di:- m ficaré á la prempsa
que fa sàbi y fa senyó.-
Y m vareig fe periodista;
mes ben dit, gacetillé:
però no per lujo, perque
(butxaca) aquesta, no estès tàn trista.
¡Ni may qu'ho haguès intentat!;
jo hi veya mols beneficis
y al últim son perjudicis
lo que fins are he guanyat.
Veuhen que son las dissorts?
are farà tres istius
que m moro recullint vius

y que visch recullint morts.
¿Com s'entén?... M'explicaré:
jo avuy, per ma sort traydora,
ving á sé una llevadora,
y al mateix temps un fossé.
Perque, encare que m'altera,
jo he de sabé y posá en nota,
quants fan l'última ganyota
y quants han fet la primera.
He de sabé las desgracias,
robos y cassos estranys....
y en pago de tants afanys
gracias que'm dóngun las gracias
Jo he fet, en tiempos revueltos,
sueltos en grán de matraca;
¡pro fills meus, á la butxaca
que me'n trobo pochs de sueltos!...
Jo m'he trobat fe conjunta
d'assumptos nous, á deshora,
y al escriure l'última hora
jo está á l'última pregunta!...

Hasta en mes d'una ocació,
m' he ensopegat, no son bromas,
á fé *judicis* per homes
que 'n han tingut mes que jo.
Per complí ab tots me cap-fico
y al cap de vall, sols ne trèch
de tant en tant algun tèch
(diners) pro d'aquests, ni 'n trèch ni 'n fico.
Tanta desgracia commou,
mes jo la dóno al descuit:
fá tant temps que vaig de buit
que vaja, no 'm vé de nòu.
No tinc res; ni sols un mal
que 'm distregui; ni sossego,
ni un ral per fé cantá un cego,
ni un cego per guanyá un ral!...
De purgas, es cosa neta,
no 'n necessito may, no...
com que no tinc cap recó
ni al ventre ni á la maleta!...

Y en fi, ting tans podis estrenos (dinés)
que si al devant d'un llum ving
veuràn que mi sombra ting...
créum que no's pot tení menos.

(Petita pausa)

Pro que hi fá, si ting en cambi
en mon poder un caudál?;
l'amor d'Irene, que vál
mes pessetas qu'un barcambi.
¡Que 's felis l'home qu'adora!...
Y are que hi penso, en Peret
(mira relotge) no ha vingut. ¿que s'aurá fet?
l'espero fa mes d'un'hora!...

(ruido dins.)

Calla; algú vé. (mira) Don Mariano
aquest es de 'ls de la casa.

Escena III.

Dits - D. Mariano + Senyó Arcis (agutzil tipo adula sempre á Mar.) + (se saluda ab Enrich lleugerament.)

(al apareixer en escena ja porta la vara d'agutzil y 'l sobretodo de D. Mar. al brás: al poch rato li dona aguantá 'l bastó.)

D. Mar — (sempre als trab.) Ola! com están aquests? (gegants.)

Trab. 1er Ella ja está llesta.

D. Mar — (enrrantacta entabiecat.) Vaja,

que aquest any fará patxoca!...

S. Arcis (á Mar.) que si 'n farán! jo ho crech, vaja vosté per xó 'l pinta sol

En — (per D. M.) (¡Moreu com li cau la baba!...)

Trab. 1er Lo mérit es de vosté

que 'ho dirigeix.

D. Mar. (inflat.) Si; vol traza.

Jo ab las donas hi tinc gust.

En — (També hi ting jo pavana:

per xó m' agrada ta filla.)

D. Mar — Arreglenli aquesta mánega

¡Ah gegants; si no fos jo [illegible] estarian de capas!.

'l gegánt.

En — (Prou que 'l faig jo

á tot hora, per pescarla.)

Trab. 2ont D' aquí un rato estará á punt.

D. Mar. Endevant y no torbarse

que 'l temps es or.

(bá; no 't crech!..

si 'l temps fos or, quina ganga!..

jo en ting mol y estich pelat.)

D. Mar- Ah! noys, veniu ajudarme

(se 'n vàn)

Escena IV.

Enrich - luego Peret.

En- (per D. Ma) Ay sogre si ho sapiguessis
que avuy potsé 't farán ratlla.
Tu no'm coneixes ami
pro jo á 'n á tu 't conech massa.
Al Inglés te 'l pintarás,
y éll se pintará á 'n al altra.
Per- Senyó Enrich?
En- ¡Ola, Peret,
un hora há que 't esperaba!
(vaig) ¿hi há, res de nou?
Per. Si senyó;
m' ha donat aquesta carta. (dantli)
Enr- Veyámi ~~..........~~
Per. Si es servit.
En- Mol bé.
Per (Que anirè de fé, creu ó ratlla?)

En. Avuy si que vas mudat
Per. C (llegeig la carta)
Com que jo toco las *trampas*.
En Ja se que hi tens afició
Per Pro no á ferlas, á tocarlas.
(Ab qui 's gust que la llegeix!...
s' estiman)
Peret?
En Que mana?
Per
En Are acaba de sortí
quan torni li farás ratlla.
¿ Que potsé es per voy la cita?
Per. Si qu ho es; per 'questa tarde.
En. Donchs hi veig inconvenient.
Per ¿Quin? esplicat.
En Que son pare
Per Com que vá á la professó.
~~[illegible]~~ civica
Ella en la carta
En diu que 's valdrá d'un pretest
per pogué 'l veure un xich antes.

de l'hora qu'han de sortí
Per- Aixi estém á salvo.
En
Y are,
gracias y adéu.
Per. Don Enrich,
no las mereixo las gracias.
En- Ja sé que mereixes mes
pro fill meu, are per are
ja ho sabs, estich....
Per- Vol callá!;
no he parlat....
En Ah!; no descuydaba...
Per ¿De que?
En- Que veurás la teva?
Per Jo ho conto; estich esperantla.
En En tal cás, que vagi bé.
Per. Bueno.
En- Sobretot la ratlla.
(Se saludan
y Enrich s'en vá.)

Escena V.

Peret.

Música

Trampas, trampas, tot son trampas
ja ho tenim vist.
Jo no visch, no tinch sossego
jo traballo dia y nit
lo traball es la bandera
que'm recull y'm fá felís.
Jo cada any quan venen festas
ó quan venen professons
a las trampas me dedico
per afició.
Trampas trampas, tot son trampas
lo d'aquest mon.

Potse avuy fórem felissos
Con Enrich y jo; está clá.
perque avuy tindriam dona
y l'amor fora mes gràn.

Pro un inglés que la sab llarga
nos té enredats.

—

Don Enrich vol á l'Irene
y l'Inglés la vol també;
jo vuy á la Marieta
y també la vol l'inglés.
A la que l'Enrich estima
la vol perque te pistrinch,
y á la meva l poca pena
la vol... la vol... no 's pot dí.
Pro no sab que aquest enredo
jo fa temps que l'se per sort.
¡Pobre xicot!
S'ha cregut entendre en trampas
milló qu éll las entench jo.
Trampas, trampas, avuy dia
tot son trampas en 'quest mon.

Declamat.

Per— Ja està vist, aquest inglés
vol donà'ns un que sentì;
vol la meva, perque si
y á 'n á l'altra pe'ls dinés.
Per la meva ja tens bela,
perque fill, no està per orcas;
ṅiràs al llit á las foscas
si no tens altra candela.
Despues creu, no cal que 's diga.
que ab l'Irene 's casarà;
ella no l vol ni 'l voldrá,
es son pare qui li obliga.
Son pare, que sols intents
mesquins, á fé aixó l'arrastra.
com que avuy los casaments
vénen a sé una subasta.
Y als plors d'ella 's mostra sort
l'avaro!... vaja un gat vell!...
Jo ja ho veig, com que no es ell
qui ha de carregá ab lo mort.

Pro jo sabré ab molta manya
salvarla d'aquest inglés;
per are ja ting entés
que ningú sab la petranya
qu'entre ella, jo y Don Enrich
fa algun temps hem convinat.
¡Ay mister, que vás errat,
só bon trampé, ja t'ho dich!...
L'únich qu'has de fé, es l'empresa
durla á cap ab mol secret,
que la situació, Peret,
es per tu mol compromesa.
Com qu'ell es lo directó
de la fábrica hont jo estich,
si descobris l'embolich
sabría que l'he armat jo;
y carregat d'imprudencia,
si per pega'm descobria,
estich cert que'm dejaria
á la lluna de valencia.

(sense treball)

Que ó una llima poch bona
segons jo sempre hi entes;
y soch franch, m'estimo mes
la llima de Barcelona.

(sengala menjá.)

—— Escena VI. ——

Dit_Roch. (Apareix aquest
junt ab un altre Marsé,
lo carreto y un muni-
cipal_despues d'una
petita pausa los últims
s'en ván y ell se queda.)

Per_(vegentlo) ¡Ja l'hem fregida!, son pare!...
hasta diria un renéch
sigarès; vés quina frega,
antes d'ella venir ell.
Tant que no convenia veurerla!...
(per Roch) Ja m'ha vist; ~~[illegible]~~ pagés.
(Se queda mirain los
gegants y xiulain un
tros del "no't avronsis")

Roch - (Aquest per qui?)
Per - (Fa mormura.)
Roch (Aixó 'm fa etmettla!..) ¡etxém!...
(Estornuda cada colp
mes fort - Per. no 'n fa càs.)
¡etxém!.., ¡etxém!...
Per - (Si, si; móret
estornudàn!..)
Roch - (Estich cert
qu' esperaba á la Marieta.
si ho sapigués pobre d'éll!..)
(repensantse) (Ja ho sabré) (cridàn) Peret!
Per - (ten sempre 'l tonto.) Que hi ha?
Roch - Has estat mol matiné (ab intenció)
Per - Mana?
Roch - Qu' has vingut mol d' hora.
Per - ¿Com?
Roch - (sempre cridàn mes) Que 's mol d' hora.
Per - ¿Que diheu?
Roch Que 's mol dejorn... que 's babiat...
Per. ¿Com? ¿que mana? ¿no 'us entench?

Roch. Que patsí sordejas are?
Per No; pro com que fa algun temps
que parlém....
Roch_ Com tot'hom parla.
Per Ca!
Roch ¿Que nó?
Per (intenció) Parlém... l'inglés.
(Entra inglés que 's queda
escoltantlos amagat derre-
-ra 'l gegant.)
Roch (cremat) Mira noy, no admeto xanxas;
no 'm fassis alterá ¿ho sents?
Per Conchs jo no admeto preguntas;
y si us contesto, es perqué
al últim me seréu sogre.
Roch_ ¿Jo sogre? vens á galet.
Per_ Qui hi ven sou vos.
Roch_ Que sabs tú?
Per_ Ay Roch, que 'n teniu de set!...
vos penséu casarlo ab ella
pró éll ja está compromés

ab un altra.

Roch — Això t'ho inventas
per pescarla tu; si 't veig!...

Per. — Miren qu'ell porta intencions...

Roch — De casarshi.

Per — No ho creguén

Roch — Y de fe'ns richs.

Per — ¡Richs?..; etxém! (estornuda)

Roch — ¿Qu'estornudas?

Per. — Ne ting ganas;
si vos també estornudén

Roch — Es un estornut d'enveja.

Per — (rient) ¡Ja, ja, ja, ja!... richs!...

Roch — (cremat.) Ben net!
y ami 'ns veurás aná ab cotxe;
no 't pensis que vagi á peu!

Per — Si no 'ns figuren á cotxero
me sembla....

Roch — Ja; tu 'l que tens
es rábia perque 't desbáncam.

Per — ¿Que 'm desbáncan?; s'ho pensén.

sera meva

Roch — Ni en pintura;
será...

Per. — Meva

Roch — ca, barret!..
Perque, al cap de vall ¿qui ets tu
per la noya? digas ¿qui ets?

Per. — Y vos ¿qui sou per se'm sogre?
¿qui sou? vaja, responèu!...

Música

Roch. — Mes que tú.

Per. — ¿Mes que jo?
Aixó no 'u dihèu á ningú.

Roch. — Tu ets un sibeca
que te la compras
tocàn las trampas
per professons.
Y t'esvalotan
á cada barri

armán xibarri
tots los xicots.
I de tant en tant te cridan
per tots cantons:
- arri arri caball de bastos
arrevet l'estaguirot.

Per. Vos sóu un ensa
dels mes capassos
per tirá llassos
per carrerons
I us esvalotan
á cada barri
armán xibarri
tots los gossots.
I de tant én tant vos cridan
per tots cantons:
- oro t estiris ni t arronsis
al devant del carretó.-

Roch_ Tot'hom quan passas
mirante riuhen
y no 't en diuhen
pochs de motius.
Tas una fatxa
que si 't vegessis
no crech qu' anessis
vestit aixi.
Y de tant en tant te cridan
per tots cantons:
_ Are vé l' caball de bastos,
are vé l' estaquirot.

–

Per_ Tot'hom veyentvos
mirantvos riuhen
y no us en diuhen
pochs de motius.
Ten una fatxa
que si us vegessin
no crech que anessin
tan mal vestit.

I de tant en tant vos cridan
per tots cantons:
- no t'estiris ni t'arronsis
al devant del carretó.

Per Piquet de guardias
jo sempre dich.
Roch- Jo porto un gura
que tot es hu.

Per I de tant en tant vos cridan;
Roch I de tant en tant te cridan;
Per Per tots cantons:
Roch Per tots cantons:
Per - No t'estiris ni t'arronsis
Roch - Are vé l caball de bastos
Per al devant del carretó
Roch Are bé l'estaquirot.

(van acostantse á punt
de fé trompadas.)

Escena VII

Dits_ Mr. Grock. (Descompartirtho)
Terceto.

Mr. G_ Jo estar aquí.
(Petita pausa_ Per y Roch s'enretiran quedan Mr. G. al mitx. Roch li fa molts saludos.)

Per_ (Puesto que vé l'Inglaterra)
Mr. G_ Mi no querrer sentí crits!
Per_ (Potsé s creu que som egipcios
qu'are no vol descomparti)

Mr. G_ Sentido haber mis orejas
de mister (segent) darrera, tot.
(à Per) Tu insultar gritando mucho.
Per } No senyó
Roch } Si senyó.

Roch_ Com qu'ell vol la meva filla
Per Com que sa filla jo vuy
Roch Ja fa temps que m dú quimera

Per- Primera fa temps li dich.

—

Roch- Y per enveja
m'ha dit fa poch
que vosté á'n ella
li feya l'os.

—

Per- No es veritat lo qu' empatolla
GRoch- Esto mi saberlo yá
Roch- Si que 's cert, ara m' ho deya
Per- (En sortin t'aixafo l nás!)

—

Mr. G.- Tu no decirlo ab franquesa
mi saber lo qu' ha sigut
tu no entrar já en la fabrica
Roch vendrá en lugar de tú.

—

Per Per quedarse 'n al meu puesto
ell ho diu, no ho he dit jo.
Mr. G.- Esto así no ser Perret.
Per- Esto ser así Parrot (mota)

Roch - Ja tenim feyna segura,
já no m' quedo sense rés
que s'acaba 'l cassá gossos
perque já á la veda entrém.

Per. Per ells quedo are á las capsas
quedo sense cap diné
mister groch, no dormis gayre
t'haig de fé torná vermell.

Mr. G - Mi tener jugada feta
Roch estar de eso content,
ser de mi creo la noya
no ser creo de Perret.

(ho repeteixen á terceto)

Declamat.

Per - Endevant, per quest ~~xerraire~~
me quedo sense treball.
No hi fá res, al cap de váll
m'ho pagarán.

Roch (á Mr. G.) No fa gayre
que soch aquí.

Mr. G. Mi tener
que hablar con Don Mariano.

Per. (á Mr. G.) (També ho pagarás tú, mano)

Roch (" ") Vaig á buscarlo.

Mr. G. Yo ser
aquí esperando.

Roch Bé está.
(de passada buscaré
á la noya.) (ab mofa) Adeu trampé!

Per (crement) Si, si; ja us faré brincá.

(Roch se'n vá)

Escena VIII.

Dits. Mariano y × Senyó Arcis. Trabalhadors (que
portan lo pergamí del gegant y'l rám de la geganta.)

D. Mar. (á trab.) Vaja, un xich d'activitat
y acabém d'una vegada
vosaltres á'n al gegant
y á la pubilla vosaltres.

(senyalantho) lo raim á'n aquesta má

(" ") y 'l pergamí á'n aquest altra.

Y que 's dolent aquest puro (va per tencarlo y vegent al Sr. Arcis:) Sr Arcis. (li dona) ×

Vaja depressa, entlestíu...

Feu que 's vegi la medalla,

del pergamí del gegant.

Ay gegants, si no fos jo

may sortirían de casa!.

× Sr. Arc - Gracias: ¡guinas gangas!

Mr. G. Señor Mariano?

D. Mar - Que hi ha?

Mr. G - Hija de usté aquí mandarme

y decir que vaya al punto,

que ella en su casa esperarle.

D. Mar - ¡Mal viatge la xicota;

justament quan faig mes falta!.

¿Y no 't ha dit que volia?.

Per - (ficant má á la butxaca) (Ara es l'hora, fémli ratlla;

vatúa!, no porto guix!...

calla; ja 'n veig á la taula:)

(l'agafa, li fá ratlla á D. Mar. á l'esquena.)

Mr. G. (vegentho) (¿Ser esto alguna senyal?

pues así ya será un' altra):

(fa ratlla sobre la q' ha fet en Peret, resultan creu)

Q. Mar. Digas vaja; perque 't torbas?
Mr. G.- Mi no haberme dicho nada.
Q. Mar. Bueno; ja hi vaig desseguida,
deixam acabá 'l que falta.
¡Ay gegants; si no fos jo
may sortirian de casa!..
Sr Arcis (rel cigarro) Los regidors los comensan
pro 'ls aquestits los acaban.- (ajuda á trabalhadors)
Mr. G.- (mirantse'l) (Este Perret ser un tuno
y ~~xai~~ xafar la guitarra.)
Per.- (á Mr G.) Perque 'm mira d'aquest modo?
¿que ting monas á la cara?
Mr. G.- No; tu solo ser la mona.
Per.- (segalant traguejá) Peró vosté las agafa.
Mr. G. (cremat) ¿Mi agafar monas?)
Si tal;
be ha d'acreditá sa rassa!.
Mr. G.- Mi solo agafar á tu
Per. Donchs agafim home; vaja....
Mr. G.- ¡Gori-got!... (estrenyent los punys)
Per
¿Un got?... de vi
no 'l puch serví... ¿Si vol canya?—
(agafantne una)

Mr. G.- Tener muy poca verguenza!..
Per.- Lo que no ting es catxassa;
y me'n vaig, que no es prudent
aquí dins, acalorarse;
que som á cá la ciutat
y'ns tindrían que dir l'catre
(se'n và.)

Escena IX

Dits menos Peret.

D. Mar. Vaja, bueno ja está entés
si volen plegar poden.
Ay senyó! gracias á Deu!..
(respira) sembla que'm han tret un pés!
Vestí 'ls gegants es la basa
hont s'apoya m'ambició;
¡Ay gegants, si no fos jó....
Sr. Arcis (interr. compungido) may sortirían de casa!..
(D. Mar. se'l mira sorprés.)

Musica

coro.

Trab- (De tot cor, sense adularlo
are que llestos estém
es mol just ans de deixarlo
que tots lo felicitém.

Sr Arcis (enmunán lo puro gestormudán desafinat) Etxèm.-

Mr. G.- Estar content de debó (ver D. Mar.)

Trab- Rebi donchs la enhora bona
de sos servidors constants.
y li dóngui Barcelona
un aplauso pels gegants

D. Mar.- (tent molts saludos.)

Mil gracias senyors.

Trab. Just es se 'l alabi,
que dels regidors
vosté es lo mes sàbi.
N'es de la quitxalla
volgut concejal
per vosté l'on balla
en la catedral.

D. Mar- Mil gracias senyors

Trab- Just es se 'l alabi

D. Mar- (Que dels regidors

diuhen so l'mes sabi.
so de la quitxalla
volgut concejal,
y per mi l'on balla
en la catedral.)

Trab. De tot cor, sense adularlo
are que llestos estém,
es mol just ans de dejarlo
que tots lo felicitém.

Mar. G. Estar content de debó.

Trab. Rebi donchs la enhorabona
de sos servidors constants,
y li dongui Barcelona
un aplauso pe'ls gegants.

D. Mar. Gracias, gracias.

Trab. No hi há de qué

D. Mar. Gracias, gracias

Trab. (ab mofa) ¡Je, je, je, je!

(Se'n ván rient.)

X
D. Mar.— Aneis!
Sr. Aneis— Vaig
D. Mar.— Dóm la mengala
Adéu Guach
Sr. An.— (Adios vermell.)
(pel cigarro) Quin mal gust! ¡ai no fos d'ell!...
sempre m'en dona la cigarro...

Escena X.

Mr. Groch.

Declamat.

De Perret por esta feta
ya estoy libre, y en su lloch
mi tener yá puesto á Roch,
el padre de Marieta.
Vaya por quien yo me afano
cariñyamiento alcanzar,
aunque mi querer casar
con filla de Mariano.
El lo quiere, yo tambè
no por ella, por el doto;
seis años há que le esploto
sin conciencia, y no lo vé.
Mientras tú creer que escampas
fama y nom, no ves mis plans;
y mientras vistes gegants
yo voy haciendo las trampas.
Tu por alcanzar alts fins
haces salir professó

por la calle; y pe ls meus, yó,
hago que vaya por dins.
Tu creerme muy fidel
y á tu costa yo hacer bote;
¡si casi sin que el lo note
mi ser tant rico como él!.
Mi marchar antes que vaya
señor Mariano á su casa,
y saber si solo es guasa
ó es una seña, la raya,
que haberle fet al davvera
en Perret, delante meu,
y yo haber cambiado en creu
haciendo otra travesera.

(Va per anársen y s' adona de

Mar. y Per. que vienen)

¡Perret con ella!... ¿que intenta?
¡si mi poder escuchar!...
¿Donde poderme amagar?...
¡Ah!; dentro la gegantamienta!...

(s' amaga dintre del gegant.)

Per- ~~A~~ Escena XI.

Marieta - Peret.

Per- Avuy esbotsaré un bombo!..
Hasta 'ls sorts me sentirán
quan toqui.

Mr. G. (desde dins.) Mi todo orellas

Mar- Bé, que 'n treus d'está cremat!..

Per- Es que no rebo ja sol;
ves aré com s'ho fará
l'Enrich, per sabé noticias
de l'Irene?

Mr. G. ¿Que escuchar?

Per Jo 'ls servia de correu;
cuan se volian trobar
jo feya ratlla á son pare
ó creu, segons era 'l cas.
Tot aixó tu ja ho sabias.

Mr. G. ¡Irene haberme engañyat!
Perret també

Per- vaga uns traços!... ¡Vaga uns traços!...

Mar- ¿Que hi farás?

Per Que? arrencarme 'ls cabells
de rabia. (se 'ls arrenca)
Mar (deteninthlo) No ho fassis... ¡ay!
Per- Tonta! son de la perruca
Mar- Ja m' habias esglayat!...
Per. Aquest Inglés es un pillo.
Mr. G.- A mi decir pillo?
Mar- Es clá
Per- Pro jo li faré la contra;
l'Enrich li fará altre tant,
l'Irene al mateix; ¿y tú?
Mar- ¿Jo?, ja no cal preguntáu
Ja sabs que t'he estimat sempre
y que d'ell may m' fet cás.
Per- També jo á tú, Marieta
sempre t'he estimat: ja ho sabs.
y encare que s'hi aposi
ton pare, m' haig de casá
ab tu y cap mes.
Mr. G.- Mi privarlo
Per- Que 'ls caza (la vol abrassá)

Mar.– — No siguis gat!
Per.– Vritat que també m'estimas?
¡Ay! quant te veig aquest nás
Mer. G.– Mi hacer aguantar la capa
Mar.– Estigas!...
Per.– Que'n tens de sal!...
Mar.– Mentres no'm fassis un tort!...
Per.– Jo un tort? que't has figurat?
No será tort, t'ho prometo;
(guardrantse) si soch mes dret qu'els gegants.
Mar.– De veras me vols?
Per.– Marieta
escóltam; are ho sabrás.

—— Música. ——

Per.– Quan vaig ab aquesta vesta
devant de las professons,
y'm tiran poms de ginesta
los xicots desde 'ls balcons;
jo penso ab tu á cada rato
perque t'estimo ab tal grau

que crech veure 'l teu retrato
en cada fulla que cáu.

Mar.- Quan dels telers lo burgit
fá en la quadra remor grán
y traballo ab tem dalit
muant fils ó capdellán;
jo penso ab tú á cada rato
perque t'estimo ab tal fé
que crech veure 'l teu retrato
en cada joch del telé.

Per.- Ab tos ulls tal foch escampas
que l' cor m' encens com un flám.
Sembla que hi porti las trampas
que sempre fassin - tráṁ, tráṁ,
tráṁ, tráṁ;
que sempre fassin: tráṁ, tráṁ.

Mar.- Al estar de tu á la vora
(cor) aquí sento un dols sotrach

com lo d'una llansadora
que dintre 'l cor fa: xich, xàch,
xich xàch;
que dintre 'l cor fa: xich xàch.

Mar_ Nuadora só
Per_ De trampé jo faig
Mar_ Cada fil que nùo
d'amor es un llás.
Nuadora só
Per_ De trampé jo faig
si toco las trampas
per tu no 'n faig may.

Ab tos ulls tal foch escampas
que 'l cor m'encens com un flàm.
sembla que hi porti las trampas
que sempre fassin: tràm, tràm.

Mar_ Jo al estar de tu à la vora
(cor) aqui sento un dols sotrach

com el d'una llansadora
que dintre 'l cor fà: xich. xach.

—

Per.— Tram, tràm.
Mar.— Xich. xàch.

— (La tocan una música)

Declamat.

Per.— Ja que 'ls dos nos volém bé
casémnse donchs, que á la fi
lo casarse, es un camí
que tots lo tenim que fé.
Mes perque t' amor m' abonis
es precis que 'm juris are;
ja que no ho vol lo teu pare
que d'ell te desempatronis.
Mar.— ¿Com?
Per. Que 'l deixis
Mar.— ¡Que dirian
si 'l deixès!...
Per Mes....
Mar Si ja ho veig.

á fugi ab tu, pe 'l refreix
¡jesús!, com retallarian!...
Per.- Ningú se 't posará en boca
altra feyna tenen.
Mar Com!
que no sabs qu' are tot' hom
se fica allá hont no 'l pertoca?
I despres; de ma fugida,
¿que 'l pare podria di
quan preguntessin per mi?
Per Pot di que 't han dat á dida.
Mar Mes pensa qu' en semblan cas
l'honor puch perdre, al fugi.
Per.- Aixó array!; deixal aquí
y aixís potsé no 'l perdrás.
Mar Costa mol; al sers volguts
abandoná ¿no ho reparas?
Per.- Per xó dels pecats del pares
los fills ne van geperuts.
Mar.- Es cert, si; pró 'm dona dol
deixá l' meu pare.

Per- ¡Valor!
que no veus que 'l teu amor
lo necessito jo sol?..
¿No comprens que á ningú agrada
veure l'amor repartit?
tant sols á un cor mol petit
se li pot dar mitza entrada
créume, fugim; y dols llás
que ton honor just abóni
nos lligará al matrimoni
per sempre mes; y de pás
gosarém lo bé que's logra
(va per abrassarla)

Escena XII

Dits - Roch (que ha sentit los ultims versos.)

Roch- Qui'us lligará seré jo
ab lo llas escorredó.
Mar (sorpresa) Lo pare!
Per (") ¡Vatúa, 'l sogra!...
Roch- Es dí, que mentre 'l teu pare

va pe 'l mon gossos cassán
t'estás tu aquí festeján?
No sé qui 'n sant m'aguanta are.
Jo 't podia ben buscá
per llà dins.

Per.— (Mala l'hem fet!)

Roch.— ¿No 't hi dit que ab en Peret
no 't hi vuy veure parlá?

Mar.— Es que jo....

Roch.— Ni una rahó;
so 'l teu pare, has d'obehí.

Per. (Si no fos que som aquí!..) (cremat)

Mr. G.— Mi morirse de caló!.

Roch.— Y á tu, ximplet, no 't hi dit
que no 't volia per gendre?

Per (Y al últim m'haurén de pendre

Roch.— Si altra no 'n tens per 'na 'l llit!..

Mar.— Pero pare...

Roch.— Prou per 'vuy

Mar.— Es que l'estimo.

Roch.— Jo nó

Per — Es que no 'ns veuy á vos jo,
á 'n ella es á 'n aquí veuy.

Roch — ¡Romots, noy, te la pintarás

Per — Si no se la pintéu vos!

Roch — Jo pintármela? ¡cá!

Per — Gos!

Roch (burleantlo) ¡Ant es que li tiro 'l llás!

Per (rient) Ja, ja!

Roch — Te 'n burlas?

Per — Si tal

Roch — ¿Y encare ho gosas á dí?

Per — Com voléu no signi aixó
si u prenéu tot tan formal?
La vostra afició es tan gran
que per tot gossos veyéu;
ré, es que com Roch 'us dihéu
'ns proposéu semblá 'l sant

Roch — ¡Callas, ximal

Mar (á Per) (Deixal que hi perdriam
si 'ns ballessim.)

Per (á Mar) (No 'm fa pó.)

Roch — Anémsen noya, sinó
estich cert que 'ns pegaríam
(se 'n van.

Escena XIII

Peret _ Enrich (luego)

Per — ¡Qui 'n home mes ordinari
ya 's coneix ja, que 's llassé;
com que sempre tracta ab bestias
se creu que tot'hom ho és.
Enr _ Ola! Peret.
Per _ Senyó Enrich
Enr _ Ja l'has vist?
Per _ Si; ja li he fet
la ratlla, que 's la darrera
Enr _ ¿La darrera? ¿com s'entén?
Per — Es que avuy m' ha dat los quartos
lo mister.
Enr _ ¿Qui dius?
Per _ L'inglés.
Enr (fugint espantat) ¿Un inglés has dit? Ja torno.

Per.- Vuy di 'l directo ¿m' entén?
Mr. G.- Mi conocer ese tipo
Per.- Y are, com ho arreglarém
Enr.- En quant per mi ting un plan;
de tu, demá 'n parlarém
La professó va á sortí
que estém per tocá la set
y 'm esperá l' Irene.
Mr. G.- Ah! pillo; y mi no poder
salir d'aquí.
Per.- Veig que vénen
los dels gegants.
Enr.- Donchs adeu!
(se 'n vá.)

Escena XIV.

Portadors dels gegants - Trompés, timbalés &.-

Música

Portadors.- Som bastaixos dels que portan
grossas pacas de cotó
de la riba á l' Aduana

sense queixa ni repós.

—

Ab la barra travessera
que sobre 'l capsó portém
son capassos dos dels nostres
de cambiar de lloch la séu.

—

Per xó quán vé alguna festa
com la qu' are estém passán
l'ajuntament nos demana
per fens carregá 'ls gegants.

—

Ab la roja barretina
calsas y ermilla de fil,
sabatillas de badana
y mocadó groch al pit;

—

Al compás del tamborino
y seguint lo fluviól
mitx tapats per la ginesta
que 'ns tiran desde 'ls balcons.

Enrotllats per la quitxalla
que no'ns deixan doná un pás
y ab las trampas al darrera
sense deixá de tocá:

Som lo goig de Barcelona
divertim grans y menuts,
fem ballá 'ls gegants ab gracia
y cridan per tot lo curs:

– Alsa voltala, pubilla
que també balla l'hereu,
y la gent se surt de tino
ballan aixi pels carrers.

(ballan)

– Alsa voltala pubilla! –
y aixis remenem lo cos (ho fan)
Al compas del tamborino
de trampas y flaviol:

–

Som lo goig de Barcelona
divertim grans y menuts
fén ballá 'ls gegants ab gracia
y cridant per tot lo curs:

—¡Alsa vóltala, pubilla!
que també ~~volta~~ l'hereu fá 'ls vols
al compas del tamborino
de trompas y flaviol.

(Antes d'acabá 'l coro un d'ells
se fica sota la geganta y comensa
á caminá; Mr. Groch, al veurho
també aixeca 'l gegant, quedán
lo que l'habia de dur parat
de modo que 'l públich ho noti.)

Fi del primer quadro.

Quadro 2ont.

Interior de la casa del Se-
-nyor Mariano.

Escena primera
Irene. Rosa.

Ir. (dins) Rosa... Rosa...!
Ros (") Senyoreta!...
ja ving (surt)
Ir. (sentint) Ho has arreglat tot?
Ros. Si senyoreta.
Ir. O tú, encare
no estás arreglada?
Ros. No;
esperaba...
Ir. Sempre esperas!

Ros- Com qu'encare 'l senyó Groch
no ha tornat!...

Ir- No hi fá rés; cüita.

Ros- (Ay!, ditxosas professons!)
(se'n vá)

Escena II.

Irene.

— Música —

Mister Groch pretent encare
mon amor, y en vá 'l pretén;
per sos fins, vol tambê 'l pare
portá á cap lo casament.

Pro jo m'enrich
del seu pensá
perque jo estimo á l'Enrich
y 'l meu cor es d'ell temps há.

Li he jurat amor sens treva
y ell me 'l ha jurat á mí
y he d'esser seva
y estimarlo hasta desolí.

Declamat.

Es en vá que ells dos ho vulguin,
en vá, perque no ho vuy jo
Lo pare 'm creu convensuda,
l'inglés que tart ó dejorn
l'estimaré, ¡l' papa-natas!
que 'n vá d'errat!... Y l mes bó
es que 'm menos sospitan
que precisament ells son
los que 'l medi 'ns proporcionan
d'entendre 'ns l'Enrich y jo
En Peret ho fá mol bé
fa rattlas que 'm un pintor.
Y are que hi penso, es mol tart
y 'l pare no vé, jo 't toch
que triga!... sí que 's estrany
¡ah! 'm sembla senti soróll...

(aixis que vé á mirar entran)

Escena III.

Rita - D. Mariano (entra suat y esbufegant - Rosa, luego -

D. Mar- Aqui 'm tens; soch tot orellas
Ire- (¡Qu creu!; no vindrá l' Enrich;
y tant que volia veurel!.)
D. Mar- Digas, perque 'm fas vení?
Ire- Es que Donya Filomena
s'ha tingut de quedá al llit
perque está un xich refredada
y esclá; no pot sortí ab mi
per veure la professó
á casa del senyó Arcis
com va 'm quedá.
D. Mar- Ho veus tonta!;
no quedis may per sortí;
val mol mes quedarse á casa;
jo al billar ho faig axis.
Y bé digas, que vols ara?
esplicat; vaja.
Iren- Sencill:
que vosté m' hi acompanyés
ja qu' ella no pot vení.
~~Se ha fet tard ja~~ ~~y avat~~ ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

C. Mar- Pero, no tens la minyona?
Ire- Ja ho sé; pero si sortim
totas solas, fa una cosa....
C. Mar- Donchs bueno; ápa enllestím
Ire ¿Rosa? (cridant)
Ros (dins) Ja ving senyoreta.
Ire- Fá un quart que s'está vestín.
C. Mar- Ja veurás la gegantesa!
aquest any la faig lluhí!..
Ire- (¡Que ~~s~~ estrany que no porti rattha!
jo que hi aniré li he escrit..)
C. Mar- Afigurat que dú un trage
tot de seda carmesí,
ab un túnich.
Rosa (sortin) Ja estich llesta.
C. Mar- Ple de puntas de parís
Rosa Deu semblá á casa un fusté!...
C. Mar- ¿Perque?
Rosa Com sento que diu
puntas de París.

D. Mar. Que ets tonta?;
son puntas fetas allí;
ó blondas, digali atche.
Ros. ¿A qui vol qu'ho digui?
D. Mar. A mí;
ves are á qui vol qu'ho diga!...
Ros (á Ir.) (Porta creu)
Iren. (Ja ho veig.)
D. Mar. Com dich,
di unas puntas que li penjan
mes d'un pam sobre 'l vestit.
Jo he dat l'ideá del _trage_
no hi ha pas res mes bonich!.
Crech que's á la _Pompadeur_
tret del últim figurín.
Ros (á Ir.) (Sab que ab tantas creus y ratllas
se posará car lo guix!)
D. Mar. Despues di un gran _pericón_
Rosa ¿Un pericon? ¿que vol dí?
Ire. (Deu teni de fé 'l diari)
D. Mar. Vuy di un baño.

Ros. ¿Un banno?

C. Mar- Si.

Tu'ave á'n els bamos de moda
los anomenan aixís.
Y á l'altra má porta un rám.

Ros- ¿Que potsé l vá á benehir?

Yre. Bé, tu calla.

C. Mar- ¡Y quins rissos!
¡qui 'n mongo! ¡qui 'n cargolin!...

Yr- Conchs digui que deu fer goig!

C. Mar- ¿Si 'n fá dius? tant es aixís,
que ja he dit á la modista
te 'n fassi un d'igual.

Yren- ¡Ah, si?

C. Mar- Que sigui del tot exacte.

Rosa Hasta ab la reixa?

Yre- ¿Que dius?...

C. Mar- Y hasta que hi vagi l camálich
si coneixes.

Yre- Que sortim?

C. Mar- Tens rahó. Jo ab los gegants

Marta m'olvido de mí.
No es estrany, com que jo'm cuido
d'arreglá'ls y de vestits
los he posat tal carinyo
que me'ls estimo com fills.
Ire - Quins fills mes grans que te'l pare
Ros - Si que'ls te grossos ¡jo't fluch!
¡Ay gegants! ami només
m'ho debeu si avuy sortiu!
Ire - Donchs aném.
C. Mar - Aném; desd'are
já'm considero felís;
já tinch la gran obra feta;
los gegants já están vestits.
Quan los vegi Barcelona
tot'hom sols pensará ab mí.

(se'n van los tres.)

Quadro tercer.

Plassa de Sant Jaume.
Fatxada de casa la Ciutat al
foro. Rengleras de banchs y

cadiras ab molta
gent esperant la professó.
De tant en tant, algun
crit y 'l vers d' "aygua ab
sucre!", "ginesta" &.ª &.ª tot ab
molta naturalitat.
El que du 'l gegant, que figura ser Mr. Giroch, al passar pe 'l devant d' que y d' Ene - s'atura interrompint la marxa.
Comensa a desfilar la
professó que surt de cá
la Ciutat, en la qual hi
anirán serenos, bomberos,
gremis ab penals y pendons
corresponents, munici-
-pals, l'Ajuntament, mú-
-sicas &.ª &.ª (1)
(2) Al finalisars aquesta,
figura sentirse crits que
venen del carrer de Fer-
-nando, que 's veurá á la
dreta. Tot hom s'espar-
-vera - s'arma gran baru-
-llo dihent de pas lo que
segueix:

(1)

(Mentres passa la professó se veurá que Enrich s'assenta al costat d'Irene.

Escena I

Irene - Enrich

Ire - (estranyantse) ¡Ay, ay!, Enrich; tu per qui?
En - Si Irene, ¿d'ahont t'estranyas?
Ir - Com que 'l pare porta ciri!
En - Ay que nó, si li han fet rattlla!
Ir - Dú ciri; encare la porta
En - Donchs en Peret nos enganya!
Ir - ¿Vols dí?
En - Vaya; aquest vinobria fé una senya en lloch d'un altre
Ir - Que vols que 't digui pro jo no dubto
Enr - també m'estranya
Ir - En fí en lo ball, aquest vespre, ja 'n parlarém que vé 'l pare
Per - Adios (mirán l'es-patlla á Mar) ~~Es veritat; dú ciri~~
Ir - adeu
Per - Es vritat
no hi ha dubte no; 'ns enganya-

(2)

Escena ultima

Gent del poble.

Veu 1.ª ¡Quin alborot!

Veu 2.ª Tot hom corra!

Veu 3.ª ¿Que passa?

Veu 1.ª ¿Qué's?

Veu 2.ª ¿Que sera?

Veu 3.ª Crech que s'ha armat la bullanga

Veu 1.ª Deuhen sé'ls republicans!...

Veu 2.ª ¡Fugim!

Veu 3.ª ¡Quina trepitxada!

Un (sortin) No's ré; ha caygut lo gegant.

(Mal barullo, música à proposit y telo rapit.)

Fi del 1.er acte.

1006199897